בלוטיקע טעג

ראָמאַן פון אידישן לעבן אין דער צייט פון די ערשטע יאָרן פון דער וועלט מלחמה

פון י. נאָרמאַן

(פאָרטזעצונג)

— יאָ, די גלחים. דאָס קינד איז א קריסטלאַכעס און זאָל דערצויגן ווערן אין דעם קאַטוליש גלויבן.

דעם זעלבן טאָג איז דאַמיניק פאַרשוואונדן געוואָרן פון לאַווין. קיינער האָט ניט געוואוסט וואו ער איז אהינגעקומען. מען האָט אים שוין אָנגעהויבן פאַרגעסן, אלס אין א האַלב יאָר אַרום האָט ער זיך ווידער באַוויזן אין שטעטל.

אָבער אויף אַלע פראַגן, מיט וועלכע מען האָט אים באַוואָרפן, האָט ער קיין ענטפער ניט געגעבן.

זייט דאַמאָלסט האָט מען אָבער באַמערקט אין דאַמיניק א גרויסע ענדערונג. ער האָט אָנגעהויבן מער שיכור'ן און ווייניקער גיין אין קאַסטיאל, און ער האָט געשאָטן שווארצע מאַן אויף אַלע גלחים און איבערהויפּט אויף פאַן בושעווסקי.

דערפאַר אָבער איז ער געוואָרן מער איבערגעגעבן צו די אידן, און ווען די מלחמה האָט אויסגעבראָכן און מען האָט אין לאַווין זיך געשראָגן פאַר איבערפאַלן פון קאָזאַקן אדער פון די דייטשן, האָט דאַמיניק גענומען אויף זיך צו באַוואַכן די שטעטל.

און דאָס איז געווען אין דער נאַכט פון יום־כּפּור, ווען דאַמיניק האָט געוואַכט איבער די אידישע הייזער פון לאַווין אַלס ער האָט דערפילט, אז עפּעס איז ניט ווי עס נאַדאַרף צו זיין, עפּעס קומט דאָ פאַר אימעוועזינלאַכעס.

זיין שאַרפער אויג האָט דערהערט די טריט פון פערד אין די לאַווינער בערג, א פאַרשטיקטער געריוש האָט זיך געטראָגן אין דער לופט און ווי א גוטער שפּיר־הונט האָט ער דערשמעקט, אז פון ערגעץ קומט דאָ א געפאַר.

— קומען אַהער רעגענקאַמפּפּ'ס קאַזאַקן? — האָט דאַמיניק זיך געפרעגט, — אָדער זיינען עס די דייטשן, וועלכע שפּאַרן זיך אין פּוילן? מעג זיי ביידן א פייער אַנצינדן.

סאַי ווי אָבער האָט דאַמיניק באַשלאָסן אויסצוגעפינען, וואָס פאַר א געפאַר עס רוקט זיך אויף לאַווין און ער האָט אָנגעשטריינגט זיינע אויגן אין דער פינסטערער נאַכט.

דאָ האָט ער באַמערקט צוויי טונקעלע פיגורן, שוועבנדיק פאַרביי שמואל פרידלאַנדערס הויז.

אין דער פינסטערער נאַכט האָט דאַמיניק גאַנץ אומבאַמערקט זיך פאַרגענב'עט הינטער די צוויי מענער געשטאַלטן, וועלכע זיינען געבליבן שטיין אומ־אַנטשלאָסן.

פון זייער שטילן געשפּרעך האָט ער פאַרשטאַנען, אז דאָס זיינען צוויי דייטשע אָפיצערן, וועלכע זיינען אַרויסגעשיקט געוואָרן אויף אויסצופאָרשן די געגנט, אום נאָכצוזעען אויב די לופט איז ריין, דאָס הייסט, אויב עס ליגן ניט ערגעץ באַהאַלטן די רוסן, אום צו פאַרנאַרן זיי, די דייטשן, אין א פאַסטקע.

— דו ווייסט דאָך, לעמקע, — האָט דאַמיניק געהערט איינעם פון די מענער רעדן, — אונזער רעגירונג האָט ניט קיין גרויסן צוטרויען צו די פּאָליאַקן, און ווען פאַן בושעווסקי האָט זיך אָנגעבאָטן אַרצוגעבן אין אונזערע הענט די שטעטל לאַווין, האָבן מיר פריער געמוזט זיך אַרבערציגן, אויב ער האָט פאַר אונז ניט אויסגעשפּרייט קיין נעץ. אָבער די לופט איז ריין.

— הייסט עס, אז דער פּאָליאַק האָט פאַרראָטן זיינע איינענע רוסן, — האָט לעמקע געלאַכט, — א שיינע באַנדע פאַראַנעט האָט דער צאַר! אָבער זאָג, מיר, מענקין, צו וועלכן צוועק האָט פאַן בושעווסקי דאָס געטאָן? אַזוי ווייט ווי איך ווייס, איז קיין פּאָליאַק ניט קיין גרטער פריינט צו די דייטשן; דאָס ווייסן מיר דאָך שוין פון די פאַוועגער פּאָליאַקן. פירט דאָ פאַן בושעווסקי עפּעס א פּאָליטיק?

— וואָס פאַר א פּאָליטיק? — האָט מענקין געזאָגט פאַרקרימענדיק די ליפּן מיט פאַראַכטונג, — וואָס קימערט זיך א פּאָליאַק ווען פּאָליטיק! עס האַנדלט זיך איינפאַך ווען א שיינער מיידל, וועלכע האָט מסתמא אים געוויזן די טיר; נו, האָסט ער, אז אין דער בחלח פון דאָס איבערפאַל וועט ער זי קריגן.

— אַהא, ער איז ניט קיין נאַר — דער פּאָליאַק, — האָט לעמקע געברומט, — צוליב א שיינער מיידל באַייט מען נאָך א סך לומפּעריינען, אָבער גלויב מיר, מענקין, אז אויף א שיינער מיידל בין איך אויך א בעלן. ווער איז דען די שיינע מיידל?

— א אידישע, שמואל פרידלאַנדער'ס א טאָכטער, — האָט מענקין געלאַכט, — דער פּאָליאַק איז וואַזיניק פאַר איר.

— דאַנערוועטער, — האָט לעמקע געקריצט מיט די ציין פון כעס, — א אידישע מיידל און א שיינע! — איך בין ביילכער פאַר אים.

— דאָס גייט ניט, לעמקע, — האָט דער קאַמעראַד אים געוואָרנט. האָסטו שוין פאַרגעסן די צרות, וואָס דו האָסט געהאַט צוליב יענער אידישער מיידל אין ווערזשבלאַווא? מיר זיינען, פאַרשטיסטו מיך קולטור מענשן, מיר קאָנען זיך ניט פירן ווי די ווילדע, אַלעס מוז צוגיין אויף א קולטורעלן אופן. עס איז דיסציפּלין.

לעמקע האָט עפּעס געברומט אונטער זיינע פאַרדרייטע ווילחעלם־וואָנצעס.

— נו, קום לאָמיר גיין! — האָט מענקין אים דערמאָנט, — די לופט איז ריין און פאַן בושעווסקי וואַרט, און אונזער באַטאַליאָן איז שוין אין פּעטרון, מיר מוזן זיך אייל.

קוים זיינען די ביידע דייטשן פאַרשוואונדן אין דער פינסטערניש פון דער נאַכט, אַלס דאַמיניק האָט ווי א פייל פון בוינן צוגעלאָפן צו שמואל פרידלאַנדער'ס הויז און האָט ווי א ווילדער מיט ביידע פויסטן אָנגעהויבן צו זעצן אין דער טיר.

א דערשראָקענע האָט באַרבאַרא אים געעפנט.

— די פאַנענקע? וואו איז די פאַנענקע? — האָט ער געגרעדט אָן אָטעם.

— זי זיצט אין איר צימער מיט א פרעמדער דאַמע, אָבער וואָס איז געשען, דאַמיניק? ביסטו אַראָפּ פון זינען?

— די דייטשן! — האָט דאַמיניק קוים געשטאַלטן שוועבנדיק פאַרביי שמואל פרידלאַנדערס הויז.

אין דער פינסטערער נאַכט האָט דאַמיניק גאַנץ אומבאַמערקט זיך פאַרגענב'עט הינטער די צוויי מענער געשטאַלטן, וועלכע זיינען געבליבן שטיין אומאַנטשלאָסן.

פון זייער שטילן געשפּרעך האָט ער פאַרשטאַנען, אז דאָס זיינען צוויי דייטשע אָפיצערן, וועלכע זיינען אַרויסגעשיקט געוואָרן אויף אויסצופאָרשן די געגנט, אום נאָכצוזעען אויב די לופט איז ריין, דאָס הייסט, אויב עס ליגן ניט ערגעץ באַהאַלטן די רוסן, אום צו פאַרנאַרן זיי, די דייטשן, אין א פאַסטקע.

— דו ווייסט דאָך, לעמקע, — האָט דאַמיניק געהערט איינעם פון די מענער רעדן, — אונזער רעגירונג האָט ניט קיין גרויסן צוטרויען צו די פּאָליאַקן, און ווען פאַן בושעווסקי האָט זיך אָנגעבאָטן אַרצוגעבן אין אונזערע הענט די שטעטל לאַווין, האָבן מיר פריער געמוזט זיך אַרבערציגן, אויב ער האָט פאַר אונז ניט אויסגעשפּרייט קיין נעץ. אָבער די לופט איז ריין.

— הייסט עס, אז דער פּאָליאַק האָט פאַרראָטן זיינע איינענע רוסן, — האָט לעמקע געלאַכט, — א שיינע באַנדע פאַראַנעט האָט דער צאַר! אָבער זאָג, מיר, מענקין, צו וועלכן צוועק האָט פאַן בושעווסקי דאָס געטאָן? אַזוי ווייט ווי איך ווייס, איז קיין פּאָליאַק ניט קיין גרטער פריינט צו די דייטשן; דאָס ווייסן מיר דאָך שוין פון די פאַוועגער פּאָליאַקן. פירט דאָ פאַן בושעווסקי עפּעס א פּאָליטיק?

— וואָס פאַר א פּאָליטיק? — האָט מענקין געזאָגט פאַרקרימענדיק די ליפּן מיט פאַראַכטונג, — וואָס קימערט זיך א פּאָליאַק ווען פּאָליטיק! עס האַנדלט זיך איינפאַך ווען א שיינער מיידל, וועלכע האָט מסתמא אים געוויזן די טיר; נו, האָסט ער, אז אין דער בחלח פון דאָס איבערפאַל וועט ער זי קריגן.

— אַהא, ער איז ניט קיין נאַר — דער פּאָליאַק, — האָט לעמקע געברומט, — צוליב א שיינער מיידל באַייט מען נאָך א סך לומפּעריינען, אָבער גלויב מיר, מענקין, אז אויף א שיינער מיידל בין איך אויך א בעלן. ווער איז דען די שיינע מיידל?

— א אידישע, שמואל פרידלאַנדער'ס א טאָכטער, — האָט מענקין געלאַכט, — דער פּאָליאַק איז וואַזיניק פאַר איר.

— דאַנערוועטער, — האָט לעמקע געקריצט מיט די ציין פון כעס, — א אידישע מיידל און א שיינע! — איך בין ביילכער פאַר אים.

— דאָס גייט ניט, לעמקע, — האָט דער קאַמעראַד אים געוואָרנט. האָסטו שוין פאַרגעסן די צרות, וואָס דו האָסט געהאַט צוליב יענער אידישער מיידל אין ווערזשבלאַווא? מיר זיינען, פאַרשטיסטו מיך קולטור מענשן, מיר קאָנען זיך ניט פירן ווי די ווילדע, אַלעס מוז צוגיין אויף א קולטורעלן אופן. עס איז דיסציפּלין.

לעמקע האָט עפּעס געברומט אונטער זיינע פאַרדרייטע ווילחעלם־וואָנצעס.

— נו, קום לאָמיר גיין! — האָט מענקין אים דערמאָנט, — די לופט איז ריין און פאַן בושעווסקי וואַרט, און אונזער באַטאַליאָן איז שוין אין פּעטרון, מיר מוזן זיך אייל.

קוים זיינען די ביידע דייטשן פאַרשוואונדן אין דער פינסטערניש פון דער נאַכט, אַלס דאַמיניק האָט ווי א פייל פון בוינן צוגעלאָפן צו שמואל פרידלאַנדער'ס הויז און האָט ווי א ווילדער מיט ביידע פויסטן אָנגעהויבן צו זעצן אין דער טיר.

א דערשראָקענע האָט באַרבאַרא אים געעפנט.

— די פאַנענקע? וואו איז די פאַנענקע? — האָט ער געגרעדט אָן אָטעם.

— זי זיצט אין איר צימער מיט א פרעמדער דאַמע, אָבער וואָס איז געשען, דאַמיניק? ביסטו אַראָפּ פון זינען?

— די דייטשן! — האָט דאַמיניק קוים געשטאַלטן שוועבנדיק פאַרביי שמואל פרידלאַנדערס הויז.

אין דער פינסטערער נאַכט האָט דאַמיניק גאַנץ אומבאַמערקט זיך פאַרגענב'עט הינטער די צוויי מענער געשטאַלטן, וועלכע זיינען געבליבן שטיין אומאַנטשלאָסן.

פון זייער שטילן געשפּרעך האָט ער פאַרשטאַנען, אז דאָס זיינען צוויי דייטשע אָפיצערן, וועלכע זיינען אַרויסגעשיקט געוואָרן אויף אויסצופאָרשן די געגנט, אום נאָכצוזעען אויב די לופט איז ריין, דאָס הייסט, אויב עס ליגן ניט ערגעץ באַהאַלטן די רוסן, אום צו פאַרנאַרן זיי, די דייטשן, אין א פאַסטקע.

— דו ווייסט דאָך, לעמקע, — האָט דאַמיניק געהערט איינעם פון די מענער רעדן, — אונזער רעגירונג האָט ניט קיין גרויסן צוטרויען צו די פּאָליאַקן, און ווען פאַן בושעווסקי האָט זיך אָנגעבאָטן אַרצוגעבן אין אונזערע הענט די שטעטל לאַווין, האָבן מיר פריער געמוזט זיך אַרבערציגן, אויב ער האָט פאַר אונז ניט אויסגעשפּרייט קיין נעץ. אָבער די לופט איז ריין.

— הייסט עס, אז דער פּאָליאַק האָט פאַרראָטן זיינע איינענע רוסן, — האָט לעמקע געלאַכט, — א שיינע באַנדע פאַראַנעט האָט דער צאַר! אָבער זאָג, מיר, מענקין, צו וועלכן צוועק האָט פאַן בושעווסקי דאָס געטאָן? אַזוי ווייט ווי איך ווייס, איז קיין פּאָליאַק ניט קיין גרטער פריינט צו די דייטשן; דאָס ווייסן מיר דאָך שוין פון די פאַוועגער פּאָליאַקן. פירט דאָ פאַן בושעווסקי עפּעס א פּאָליטיק?

— וואָס פאַר א פּאָליטיק? — האָט מענקין געזאָגט פאַרקרימענדיק די ליפּן מיט פאַראַכטונג, — וואָס קימערט זיך א פּאָליאַק ווען פּאָליטיק! עס האַנדלט זיך איינפאַך ווען א שיינער מיידל, וועלכע האָט מסתמא אים געוויזן די טיר; נו, האָסט ער, אז אין דער בחלח פון דאָס איבערפאַל וועט ער זי קריגן.

— אַהא, ער איז ניט קיין נאַר — דער פּאָליאַק, — האָט לעמקע געברומט, — צוליב א שיינער מיידל באַייט מען נאָך א סך לומפּעריינען, אָבער גלויב מיר, מענקין, אז אויף א שיינער מיידל בין איך אויך א בעלן. ווער איז דען די שיינע מיידל?

— א אידישע, שמואל פרידלאַנדער'ס א טאָכטער, — האָט מענקין געלאַכט, — דער פּאָליאַק איז וואַזיניק פאַר איר.

— דאַנערוועטער, — האָט לעמקע געקריצט מיט די ציין פון כעס, — א אידישע מיידל און א שיינע! — איך בין ביילכער פאַר אים.

— דאָס גייט ניט, לעמקע, — האָט דער קאַמעראַד אים געוואָרנט. האָסטו שוין פאַרגעסן די צרות, וואָס דו האָסט געהאַט צוליב יענער אידישער מיידל אין ווערזשבלאַווא? מיר זיינען, פאַרשטיסטו מיך קולטור מענשן, מיר קאָנען זיך ניט פירן ווי די ווילדע, אַלעס מוז צוגיין אויף א קולטורעלן אופן. עס איז דיסציפּלין.

לעמקע האָט עפּעס געברומט אונטער זיינע פאַרדרייטע ווילחעלם־וואָנצעס.

— נו, קום לאָמיר גיין! — האָט מענקין אים דערמאָנט, — די לופט איז ריין און פאַן בושעווסקי וואַרט, און אונזער באַטאַליאָן איז שוין אין פּעטרון, מיר מוזן זיך אייל.

קוים זיינען די ביידע דייטשן פאַרשוואונדן אין דער פינסטערניש פון דער נאַכט, אַלס דאַמיניק האָט ווי א פייל פון בוינן צוגעלאָפן צו שמואל פרידלאַנדער'ס הויז און האָט ווי א ווילדער מיט ביידע פויסטן אָנגעהויבן צו זעצן אין דער טיר.

א דערשראָקענע האָט באַרבאַרא אים געעפנט.

— די פאַנענקע? וואו איז די פאַנענקע? — האָט ער געגרעדט אָן אָטעם.

— זי זיצט אין איר צימער מיט א פרעמדער דאַמע, אָבער וואָס איז געשען, דאַמיניק? ביסטו אַראָפּ פון זינען?

— די דייטשן! — האָט דאַמיניק קוים

דעזיינד פון פרויען

מיט יעדער פיטשור וואָס פרויען ווילן אין מאָדערנעם עלעקטריק קאָכן

נייע נידעריקע פרייזן

קיינמאָל ניט האָט אַן אויוון געקראָגן אַזאַ מאָדערנעמאַלע און גרויסע פּאָפּולאַריטעט ווי דער נייער האָטפּאָינט הויז־ספּיר אויוון. פאַרוואָס? גאַנץ איינפאַך, ווייל דער נייער האָטפּאָינט איז דעזיינד פון פרויען פאַר פרויען . . . ווייל עס האָט צאָלן פון פיטשורס־וואָס פרויען ווינשן צו האָבן . . . ווייל עס מאַכט דאָס קאָכן עלעקטרישע קאָכן איינפאַכער, רייניער, שנעלער, און מער באַקוועם.

דאָ איז פאַראַן אומאַיבערטרעפנדער ספּיר און עקאָנאָמיע דערמעגלאַכט דורך אומצעשטערבאַרע הייז־ספּיר עלעמענטן. עס איז דאָ די באַקוועמלאַכקייט פון סופּער־אַוטאָמאַטיק אויוון קאָנטראָל. און עס זיינען דאָ, אויך, אין דעם האָטפּאָינט הויז־ספּיר אויוון אַזעלכע אַנדערע אויסשליסלאַכע פיטשורס ווי א שטאַרקע דורכ־אויס־שטאַלענע קאָנסטרוקציע און דער סענסאַציאָנעל עקאָנאָמישער קאָכער.

איר קאָנט איצט קויפן א האָטפּאָינט אויוון פון $85 און העכער . . . און אייער דילער וועט אַראַנזשירן לייכטע טערמינען צוצופאַסן צו אייער באַקוועמלאַכקייט.

DESIGNED by WOMEN for WOMEN

WINNIPEG ELECTRIC CO.
Power Bldg.
Branches at St. James and St. Boniface
WINNIPEG HYDRO
55 Princess Street
BRIDGMAN'S HARDWARE
Portage Ave.
FONTAINE ELECTRIC CO.
165 Provencher Ave.
St. Boniface, Man.

SCHUMACHER, MacKENZIE LIMITED
334 Main Street
McCAINE ELECTRIC CO.
Ellice Ave.
STEWART ELECTRIC
846 St. Marys' Road
St. Vital, Man.

CANADIAN GENERAL ELECTRIC Co.
Head Office Toronto
HR-30-D

האָטפּאָינט אויוונס פאַרקויפט אויף לייכטע טערמינען ביי
Winnipeg Electric Company
אייער־גאַראַנטיע פאַר גוטער באַדינונג
באַזוכט אונזער נייע סטאָר — גלאַדסטאָן און קאַר בילדינג
511 סעלקירק עוועניו

מיר וועלן ווייערן און אַריינשטעלן
א האָטפּאָינט אויוון
פאַר
בלויז $15 איינצאָלן
באַלאַנס לייכטע טערמינען
Winnipeg Hydro
55-59 PRINCESS ST

היינט אויף דער ראַדיאָ

CKY

ווינניפּעג

7.00—אָנקל פּרעד.
7.30—לעקציע פון פראָפ. וו. דזשעקסאָן.
8.00—מוזיק.
8.15—פאַמיליע נאַכט פיטשור.

CJRW 499.7

פלעמינג

5.40—מוזיק.
6.00—אָנקל פּיטער.
6.50—מוזיק.
7.00—פּראָפעסאָר וו. ט. עליסאָן.

CJGX 650

יאָרקטאָן

7.15—פרוירי פאַרמערס ראַדיאָ שעה.

KDKA 980

5.00—פיטסבורג. עמאָס און ענדי.

WBBM 770

5.00—שיקאַגאָ. פאַרשייד. פּראָגראַם.

WMAQ 670

6.00—שיקאַגאָ. מוזיקאַל. קאָנצערט.

WLS 870

7.00—שיקאַגאָ. פיטשור.

WDAF 610

7.30—קענזאַס סיטי. אָרקעסטער.

סאָליסטן

WTAM 1070

8.00—קלעוולאַנד. פיטשור.

WLW 700

8.30—סינסינאַטי. פּינאָס רעווין.

WMAK 900

9.00—באַפאַלאָ. אָרקעסטער.

WGN 720

9.30—שיקאַגאָ. פאַרשייד. פּראָגראַם.

WENR 870

10.00—שיקאַגאָ. צוויי שעה וואַדעוויל.

WLW 700

10.00—סינסינאַטי. ראַיאַל יאַרק קאַנאַדער אָרקעסטער.

WCCO 810

10.30—מינעאַפּאָליס סט. פּאָול מיטנאַכט מעלאָדיעס.

WJR 750

11.00—דעטראָיט. אָרקעסטער.

אויסגערעדט און האָט פאַרבייגעשטורמט פאַרביי צו רחל'ס צימער.

— די דייטשן! — האָט ער געסאַפּעט אַלס ער איז אַריינגעלאָפן אין דעם צימער, וואו די ביידע פרויענצימער זיינען געזעסן אין דער פינסטער, יעדע אין איר טרויעריקע געדאַנקען.

ביידע זיינען אויפגעשפּרונגען פון זייערע ערטער. דאַמיניק, וועלכער האָט איר בעראַל אין לאַווין זיך געפילט ווי אין דער היים, האָט אָנגעצונדן די לאָמפּ, ניט אָנפרעגנדיק.

— וואָס זאָגסטו? די דייטשן? — האָט רחל געפרעגט מיט בלאַסע ליפּן? — דאָס איז ניט מעגלאַך, דאַמיניק, זיי קאָנען אַזוי שנעל אַהער ניט קומען.

— ווי איך בין א איד! די דייטשן! האָט דאַמיניק דערשבת־גוי זיך געשוואָרן אין זיין אויפרעגונג, — רחל, איר מוזט אַנטלויפן! איר זייט אין געפאַר, אי פון פאַן בושעווסקי, אי פון דעם דייטשן אָפיצער.

רחל האָט ניט פיל פאַרשטאַנען וואָס דער אויפגערעגטער שבת־גוי דערציילט איר דאָ, און ווען וועלכן דייטשן אָפיצער ער רעדט. איין זאַך איז איר אָבער געווען קלאָר, אז זי איז ווירקלאַך אין א געפאַר, פילייכט נאָך א גרעסערע געפאַר ווי זי האָט געהערט פון מאַריע'ן.

און זי האָט אין פאַרצווייפלונג פאַרבראָכן מיט די הענט.

— אַנטלויפן? — האָט זי גערעדט מיט טרערן אין די אויגן, — וואו זאָל איך איצט אַנטלויפן? ווי אַזוי קאָן איך אַנטלויפן אין דער דאָזיקער פינסטערער נאַכט? און מיינע עלטערן?

— אייערע עלטערן- וועל איך שוין העלפן, אויב הילף איז מעגלאַך, — האָט דער גוטער שבת־גוי גערעדט, — אָבער איר מוזט אַנטלויפן — און טאַקע שוין! נעמט מיין ראָק און מיין היטל און גייט!

(ווייטערעס קומט)

האַנאַר ראַל קאַל מיטינג גלענצנדער דערפאָלג

(איבער 18 הונדערט דאָלאַר געזאַמלט ערשטן טאָג.)

איבער אכט הונדערט פרויען האָבן אָנגעפילט דעם גרויסן זאַל פון תלמוד תורה לעצטן זונטאָג צו דער דערעפענונג פון דעם האַנאַר ראַל קאַל קאָמפּיין פאַר'ן מערב קאַנאַדער בית יתומים.

דער מיטינג איז געעפנט געוואָרן פון מרס. ד. ספּיוואַק, פּרעזידענטן פון ליידיס סאָסייטי און איז אַרויסגעהאָלפן געוואָרן פון מרס. פימאַס. די האַנאַראַרי וויס־פּרעזידענטן, מרס. טשעס, פינאַנץ סעק., מרס. גלעדעס קאָהן, רעקאָרדינג סעק., מר. מ. פינקעלשטיין, פּרעז., און ד. ספּיוואַק, וו. פּרעזידענט.

אין א קורצער אָבער זאַכלאַכער איינלייטונג האָט די פאַרזיצערן דערציילט די אַנוועזנדע וועגן דעם צושטאַנד פון בית יתומים און גערופן אַלע פרויען צו מיטהעלפן אין דער אַרבעט און אויפנעמען די זאַמלער העפלאַך און דערמוטיקן זיי און זייער אַרבעט.

דער "בענד" פון בית־יתומים האָט דורכגעפירט א קורצע מוזיקאַלישע פּראָגראַם באַשטייענדיק פון צוויי אָפּטיילונגען און א פאָפּורי פון מאַצאַרט. דער בית יתומים כאָר האָט אַרויסגערופן גרויס באַגייסטערונג ביים עולם, ווען זיי האָבן געזונגען תתברך לנצח און מן המצר.

רבי זילבערשטיין האָט אין א רירנדיקער אָנבייסטערטער רעדע אָפּגעשאַצט די אַרבעט פון בית יתומים אַלס איינער, וועלכער איז אַן אָפּטער באַזוכער פון דעם בית יתומים אַנשטאַלט. ער האָט געלויבט די פרויען פאַר זייער גענלצענדער אַרבעט.

אַן אומפאַרגלייכלאַכן רושם האָט געמאַכט מ. דזש. פינקלשטיין מיט זיין רעדע, וועלכע האָט געדויערט צוואַנציק מינוט. א טרערן קלאַנג האָט געציטערט די גאַנצע צייט אין זיין שטימע און יעדער איינער האָט געפילט, אז עס רעדט א וואָרים מענשלאַך האַרץ, וועלכער האָט געזעען דאָס לעבן און פאַרשטייט, ווי אומזיכער עס איז. ער האָט דערמאָנט צוויי אינצידענטן פון צוריק מיט צען יאָר. דער ערשטער, ווען ער איז געקומען צום חנוכת הבית פון בית יתומים; יעדער איינער איז געווען לוסטיק, פרייליך. דער פּרעזידענט, י. ר. לעווינסאָן, האָט יעדן באַגרוסט און צו יעדן געשמייכלט. די נעבידעדע איז געווען שיין, גרויס און ציכטיק. און א פרייד אַן שיינקייט האָט געפלאָסן און געשיינט פון יעדער געזיכט. דער צווייטער מאָמענט, — וואָס ער געדיינקט, — איז מיט א פּאָר וואָכן שפּעטער, ווען א גרויסער עולם האָט זיך פאַרזאַמלט אויף דעם זעלבן שיינעם בית יתומים הויף, אַרום די זעלבע טרעפּ פון וועלכע מען האָט ערשט ניט לאַנג פאַרקויפט דעם גאָלדענעם שליסל צו עפענען די טיר פון בית יתומים, אָבער אַנשטאָט דעם אַקשעניר איז געשטאַנען גאָר רבי כהאַנאַוויטש און געמאַכט א הספּד. נאָך וועמען? ווער פעלט? — דער פּרעזידענט, לעווינסאָן און זיינע קינדער שטייען ביים אַרון פאַרווייַנטע. פאַר'יתומ'טע. און אַזוי איין עפּיזאָד נאָך דעם צווייטן האָט ער געשילדערט דער ריירנדיק דעם גאַנצן עולם ביז טרערן.

מר. מעקס פינקלשטיין וועלכער האָט אויף זיך גענומען די ראָל פון אַן אַקשעניר צו פאַרקויפן די ערשטע פּופּציק סערטיפיקאַטן האָט גלענצענד דורכגעפירט זיין אַרבעט.

די פאָלגנדיקע אַכצן סערטיפיקאַטן זיינען פאַרקויפט געוואָרן צו די פאָלגנדיקע פּערזאָנען:

מיס פּויל פינקלשטיין, ערשטער סערטיפיקאַט פאַר $200, מרס. דאַרפמאַן צום אָנדענק פון איר טאָכטער $110, מר. ה. לעווינסאָן $100, מרס. ל. דייוויס $50, מרס. בעלאָף $36, מרס. מאַלינסקי $15, מרס. בענדמאַן $15, מרס. דייטאָנד $15, לעאָנאַרד דייוויס $15, מרס. ריידיס $15, מרס. מ. ניטיקמאַן $5, דאָבע ליגדער $5, מרס. מ. פינקלשטיין $15, חנה לעוויט $7, שורוועל $6, בתיה גינזבורג $5, מרס. פריידמאַן $5.

די זאַמלונגען פאַר'ן טאָג זיינען באַריכטעט געוואָרן ווי פאָלגט: נאָרט ענד הויז צו הויז זאַמלונג 800 דאָלאַר; סאוט ענד הויז צו הויז זאַמלונג 305.25 דאָלאַר; ביי דער בר מצוה ביי מר. און מרס. י. קאַפּלאַן דורך אַן אָפּיל איז געזאַמלט געוואָרן פון פ. מאַס 17 דאָלאַר. צוזאַמען 1837.25 דאָלאַר.

פון קאָונטרי פאַרלויפיק באַריכטעט — 63.50 דאָלאַר. צוזאַמען — 1901.00 דאָלאַר.

אַרוועדטייזט אין "דאָס אידישע וואָרט" — עס וועט זיך אייך באַצאָלן

אין פּערעס טעאַטער

היינט ווערט געוויזן אין פּעלעס טעאַטער די גרויסע ליבעס דראַמע "פאַרקיל־טע געראַבטקייטס," א דורכאויס ריידנדיקע בילד, מיט דער באַרומטער מואַוי־סטאַר, לענאַר אַרליק. אין דער הויפּטראָל, צוזאַמען מיט אַן ערשט קלאַסיקן קעסט. אין דער דאָזיקער בילד ווערן אָפּגעשפּיגלט די פרייד און ליידן פון ליבע־דע הערצער. עס ווערט אויך געשפּילט א שיינע ריידנדיקע קאָמעדיע, פאַקס נייעס און "פיטשורעטס."

דבורה־לאה פינסקי ע"ה

(ערמאָנטאָן)

מיט גרויס באַדויערן דריק איך אויס מיין טיפסטן מיטגעפיל צו חבר פינסקי, אויף דעם פרישייטיקן טראַגישן טויט פון אייער נאָבעלער פרוי, און גענטרייסט זאָלט איר זיין בתוך אבלי ציון וירושלים.

מ. דזשיקאָב
ווינניפּעג

סאָניע גאָלדין ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אירע עלטערן, ווען שוועסטער, אויף דעם פאַרלוסט פון זייער ליבער יונגער גער טאָכטער און שוועסטער, וועלכע איז אויעקגעריסן געוואָרן פון זיי אין אירע בלייענדע יאָרן. מיר ווינשן זיי נעטרייסט צו ווערן און מער קיינמאָל פון קיין צע רגיס וויסן.

סעם אייבלס
און פאַמיליע

קווינס טעאַטער

היינט
מיטוואָך דעם 30טן אפּריל
בעני אדלער
צוזאַמען מיט עליס ראָזנטאַל, מיכל ראָזנבערג, קלאַרא מאַרגאָלין און דער גאַנצער אַנסאַמבל אין
דער אידישער קעניג ליר
דראַמע אין 4 אַקטן פון יעקב גאָרדין
זעט בעני אדלער אין דער ראָל פון דוד'ל משה'לעס (דער קעניג ליר)
באַזאָרגט זיך שוין מיט טיקעטס
טעלעפאָן 51 108

NEW PALACE THEATRE

היינט
לענאַר אַרליק אין
"פאַרקילטע געראַבטקייטס"
אויך א דורכאויס רייד־נדיקע קאָמעדיע
פאַקס נייעס און פיטשורעטס

פרויען!

אויס "ראָנס" אין סילקענע זאָקן
מאַכט זיי געדויערן איבער צוויי מאָל אַזויפיל און שטענדיק אויסזען ווי ניי.
לאָזט אונז אייך ווייזן ווי אַזוי קומט, שרייבט אָדער טעלעפאָנירט
614 SOMERSET BLOCK
PHONE 28 889

בעסטע דריי קליינינג און פּרעסינג אין שטאָט

צו די בילליקסטע פּרייזן
ביי
פּערטדאַי וואָרקס
(פאַרטנאַי ברידער)
אין דעם נייעם ברענטש אין דער נאָרט ענד
808 מיין סטריט
אונטער דער פאַרוואַלטונג פון
משה פאַלסקי, מענעדזשער
סוטס געפּרעסט 35c
ווייל איר וואַרט
סוטס דריי קלינד $1.00
אין געפּרעסט
אונזער אַרבעט איז גאַראַנטירט אין אַלע אונזערע ברענטשעס
Perth Dye Works
Limited
(פאַרטנאַי ברידער)
PHONE 55 188 808 MAIN ST.
"די הויז פון סערוויס"
PHONE 37 266
482-4 Portage Ave., cor. Good
PHONE 55 200
1062 Main St., cor. Alfred
PHONE 42 328
238 Lilac St., cor. Corydon

קלאַסיפייד סעקשען — Classified Section

ספּעציעלע פּרייזן פאַר אַדווערטייזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אַפּטיילונג:

איין מאָל, 5 ס. פּער "אַנייט ליין"	פאַר 3 מאָנאַטן,	$2.15 "
פאַר א וואָך, 20 ס "	פאַר 6 מאָנאַטן,	$4.00 "
פאַר א מאָנאַט, 75 ס. "	פאַר 1 יאָר,	$7.50 "

:: צו פאַרקויפן ::
FOR SALE

8 רום הויז, פולי מאָדערן, אויף פיניר־שינג אין ערשטן און צווייטן פלאָר, 2 פייער פּלייסעס. אויף פלאָרס דאָנסטערס און אַפּסטערס. גרויסע ליכטיקע רומס, הייסע וואַסער באַהייצונג. נאַראַדזש, גרויסער לאָט. קאָטיראַל עוועניו, ניט ווייט פון מיין סטריט. פּרייז $6,500. א גרויסער סנעפּ.

6 רום הויז, פולי מאָדערן, מיט א גרויסן לאָט און נאַראַדזש, ניט ווייט פון מיין סטריט. פּרייז $2,800. אַן אויסערגעוויינלאַכע מציאה.

סוויטס צו פאַרענטן אין פאַרשיידענע אַפּאַרטמענטס אין דער נאָרט ענד.

אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן. געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 53 807

צו פאַרקויפן א 6 רום פול מאָדערנע הויז אין זייער גוטן צושטאַנד מיט אַלע מאָדערנע אייניריכטונגען. זיך ווענדן אין 148 אַלפרעד עוועניו איסט פון מיין סט.

צו פאַרקויפן, 1096 אַלפרעד עוועניו, 5 רומס, סוער און וואַסער. לייכטע טערמס. וואָס איז אייער אָנבאָט?

GIBBS & McCREA
417 Somerset Blk. Winnipeg

ריווער הייטס, נאָענט צו א סטריט קאַר, פולי מאָדערן 5 רום באַנגאַלאָו, הייסע לופט באַהייצונג, האַרדוואָוד פלאָרס און פיניש, פול בייסמענט, געוויערט פאַר עלעקטרישער קראַפט. מען פאַרקויפט ווערן, בלויז $3,700. לייכטע טערמינען.

WALCH LANDS LTD.
303 Huron & Erie Bldg. Winnipeg
Phone 28 827

:: צו פאַרענטן ::
FOR RENT

מיר מופן אַלצדינג, פון א טראַנק ביז א הויז מיט פאַרניטשער. בעסטע אויספּאַסונג און בעסטע באַדינונג אויף אַלע דזשאַבס צו זייער מעסיקע פּרייזן. אויך פון פאַרקויפן, איינגנטמיטער פאַרט אוועק, זיך ווענדן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 8380.

צו פאַרענטן א גוטע סטאָר מיט פינף רומס אין 589 טאַלבאָט עוועניו, עלמוואוד. רענט בייליק. זיך ווענדן אין 278 באַראָס עוועניו. טעלעפאָן 54 900.

צו פאַרקויפן א סטאָר אין דער וועסט, אין א דיווינזשאָן פּאַינט. סטאָק